

En seriøs desperado

Opportunisten: Kristian von Hornsleth er en krøllet kunstnersjæl, der går til yderligheder for at finde kunstens kanter. Stikker en plade eller tre. Smiler overalt i det store åndsnobberi og sælger våbenaktier forklædt som malerier. For han tænker stort og vil frelse verden - og have det sjovt imens.

AF JETTE MEIER CARLSEN

»Jeg er ikke paranoiker, men jeg har stor mistillid til systemer. Det er nødvendigt at gøre oprør og hele tiden stille beslutningstagerne til ansvar.«

Kristian VON Hornsleth
om at være i konstant opposition

»Jeg har fundet ud af, at jo mere jeg går selv, jo mere retter folk ind. Hvis jeg prøver at lave det, folk siger, at de gerne vil have, bliver de skuffede.«

Kristian VON Hornsleth
om sin kunst

»De fleste kunstnere er som nedgroede negle. Der er ikke mange, der elsker livet, som det er. Alt skal være så strategisk, så snerpet.«

Kristian VON Hornsleth
om begrænsninger i kunsten

Kristian von Hornsleth kiggede sig rundt i flokken af ambitiøse kammerater, der drømte dyre drømme om liv i blanke jakkesæt. Sådan gad han ikke leve, den forkælede knægt fra velhaverghettoen nord for København.

Han ville have det sjovt.

Med det mål for øje gik han i gang med at læse geologi, for det kunne være spændende at få en guldmine eller leve ligesom Indiana Jones. Men der var meget fysik og kemi, så han dumpede, for han spillede i band og kunne ikke tage sig sammen til at læse. Hurtigt videre til arkitektskolen, hvor det gik som en leg at klippe og klistre, som han kalder det, han fik dagene til at gå med i fem år.

Langsomt kom maleriet til ham. Fordi han mødte mennesker fra den verden, og fordi det passede til hans temperament. En kort intensiv skabelsesproces, hvor han som kunstner kun var afhængig af sig selv - i modsætning til en tre år lang byggeproces, hvor han som arkitekt skulle relatere sig til andre mennesker.

Mødet med kunsten var som at komme ind på den rigtige fodboldbane - eller den mindst forkerte, for nu at bruge af hans egne ord.

Kunstneren Kristian von Hornsleth er på gaden med sit nye projekt, hvor han sælger våbenaktier forklædt som kunst. Foto: Lars Krabbe

»Jeg interesserer mig for for mange ting. Desværre, for jeg ville kunne gøre det endnu bedre, hvis jeg var mere fokuseret. På den anden side føder det sikkert også ideer at være sådan. Lige nu har jeg 10-15 projekter, der går og venter på, at situationen byder sig til.«

Han trækker på skuldrene og fortsætter:

»Ideen helt fra starten var at få et mere interessant liv end de andre MBA-drenge. Enhver idiot kan blive bankdirektør, man skal bare følge systemets regler blindt. Jeg traf beslutningen tilbage i gymnasiet, da jeg så rundt på alle drengene, der talte henført om, at de skulle i livgarden og bagefter til A.P. Møller. Tilværelsen har så mange facetter at byde på, så hvorfor skulle man sidde i en bank? Fint nok for dem, for så er der nogen til at købe mine billeder, men jeg sagde til mig selv, at hvis jeg skulle være rig og berømt, skulle det være via sjove projekter, og i dag vil jeg hellere undvære den sidste million til fordel for at have mere tid.«

Den hippe Hornsleth

Den 45-årige Kristian von Hornsleth er et usædvanligt møde.

Lang og sjov og svær at blive helt klog på. Også et menneske uden forhold. En kunstner uden grænser.

På en gang glad vildmand, fræk knægt, cool businessmand og seriøs kunstner på opdagelsesrejse. Hurtig i hovedet og med gode øjne så store som tekopper på lysten og livet.

Lige nu tillige midt i skilsmisse nummer to, selvom han solgte, hvad han ser som selve symbolet på egoisme, sin røde porche, for at passe bedre på (familie)livet og sig selv, da hans yngste barn kom til verden for to år siden. I stedet købte han en »dødssyg« bil med plads til hele den sammenbragte familie, hvorefter lykken drønedede forbi, konstaterer han muntert denne grå formiddag, hvor han byder på kaffe og rugbrød med økologisk postej i sit hvide træhus i Charlottenlund. Overfladen er intakt idyllisk, men ekskæresten og datteren er flyttet, huset er netop blevet solgt og alle praktiske hjørner i familiens store bolig-puslespil langt fra gået op endnu.

Først har vi været en tur omkring indre København og galleriet, der udstiller den hippe Hornsleth, hans farvestrålende nærmest collageagtige malerier, de udfordrende guldbelagte keramikskulpturer og også hans seneste kunstneriske påfund: Våbenaktier i glas og ramme, lige til at hænge op på væggen som kunst og en påmindelse om, at vi måske ikke er så gode, som vi helst vil bilde os selv ind.

Kunst skal rykke

En del af overskuddet fra hans nyetablerede investeringssselskab skal investeres i godgørende selskaber og på den måde illustrere de til tider paradoksale kredsløb, der følger med markedsøkonomiens frie spil.

»Kunst er en fantastisk god måde at lave indgreb i virkelighedsopfattelsen. Jeg har et medfødt gen til at undre mig, og basalt set lever jeg af at reflektere og fortolke mine indtryk af verden og servere dem for alle jer, der ikke har tid til at lave kunst. Så kan den travle forretningsmand, journalisten og skraldemanden købe sig til en fortolkning af livet med et kunstværk. Våbenprojektet opstod, fordi jeg undrede mig over vores forhold til krig, og så ligger det i mit temperament, at jeg ender med at lave noget om våben, fordi

det er så ultimativt for os mennesker. Det er dybt tabuiseret, at vi ikke kan undvære våben, men samtidig ikke vil have dem.

Mine projekter skal helst have en filosofisk ironi i sig. Ej-blot-til-lyst-agtigt. Ligesom mit Afrika-projekt, hvor jeg ville helt tæt, også fysisk, på diskussionen om identitet. Kan man signere et menneske, ligesom man signerer et kunstværk? Kan et menneske være et kunstværk? Sideløbende var der den dårlige samvittighed over for de fattige i Afrika, som vi alle sammen er opflasket med. Og på den måde er kunsten en erkendelsesproces, for jeg fandt ud af, at man rent faktisk kan gøre noget for de fattige. Det skal bare gøres på deres måde,« forklarer kunstneren, der vakte opsigt - og forargelse - da han for et par år siden fik alle indbyggere i en afrikansk landsby til at tage sit navn Hornsleth, mod at de fik en gris.

Alle de nye Hornslethere forpligtede sig til at videregive en del af grisens afkom til andre afrikanere, og i dag hviler projektet i sig selv, fortæller den danske Hornsleth, der er blevet kaldt kyniker, provokatør og fupkunstner, men også fantastisk og nytænkende. Uanset hvad sælger han som varmt brød i adskillige lande og tænker stadig stort.

Også om sig selv. Men iført et skælmisk ansigtsudtryk, der gør, at man bliver i tvivl om, hvorvidt det er spøg eller alvor.

»Jeg har altid været sikker på, at solen skinnede ud af røven på mig. Da jeg var lille, klemte jeg dog ballerne sammen, men med årene gav jeg mere og mere los, og nu er jeg fuldstændig ulidelig.«

Han fortsætter:

»Kunstnerens rolle i samfundet er ændret fra at underholde og reflektere over eksistentielle problemer til at give et bud på, hvorfor vi handler, som vi gør. Et kunstværk er først en succes, når der er et moralsk anslag, når værket forholder sig til sin tid. I dag finder man to hovedretninger i kunsten, de rene æstetikere der leverer flotte billeder til flotte mennesker i flotte hjem, og så har vi de rene etikere, som laver happenings og politiske værker på statens regning. Jeg selv meandrerer sultent mellem de to ekstremer. I dag handler det om kontrol. Om magt. De store våbenproducenter tjener fem gange så meget som Danmarks bruttonationalprodukt. Men forbrugerne har langt mere magt, end de selv tror. Hvis ikke vi køber visse store selskabers lorteprodukter, må de lukke. Det er den slags, som kunsten skal gøre opmærksom på.«

Familien blev opløst

Mener Kristian von Hornsleth, der for nogle år siden tog sig mellemnavnet von for at få mere opmærksomhed. Ligesom han allerførst plantede sit navn hen over sine værker for at komme frem i kunstbussen - og vække til eftertanke. Køber vi et kunstværk, eller køber vi kunstnerens navn?

Han vil være splinten i øjet og mener selv, at han henter sit overskud til at rebellere i en overklassebaggrund.

»Der er to måder at blive kunstner på. Enten kan man være working class hero og kæmpe sig frem. Eller også har man sit psykologiske overskud fra en opvækst i det bedre borgerskab. Jeg tror desværre, at jeg hører til Lou

Reed-gruppen, for man skal give afkald på mere, og desuden er det sejere at være working class hero.«

Således voksede Kristian von Hornsleth op i en velhavende familie i Gentofte. Som en vandkæmmet, pæn og pligttopfyldende dreng, der var forældrenes yndling. De havde mistet en søn, før de fik deres Kristian. Faderen var læge og tør professortype, mens moderen var højtråbende og kreativ. Forældrene blev skilt, da sønnen var 12 år og vant til at blive hånet af sin far, når han ikke fik gode karakterer eller kunne kende forskel på Mozart og Beethoven.

»Opdragelsen var indirekte repressiv. Hvis ikke du havde gode karakterer, var du en taber. Det blev ikke sagt direkte, men på den måde, at åh hvor er det synd for dig, at du bliver skraldemand.«

Alt i alt var det en god og ubekymret barndom, der sluttede brat, da faderen fandt en yngre kvinde, mens moderen senere flyttede til Saudi-Arabien med en nye kæreste.

»Jeg er lige ved at sige heldigvis, at det hele gik i opløsning, for det giver et nyt verdensbillede. Ellers var jeg måske blevet en lykkelig ingeniør. Selvfølgelig var det også et kæmpe svigt, at min far flyttede sammen med en anden familie. Vi var der i weekenden, og det var lidt af et cirkus, men jeg vil sige ligesom Jørgen Nash, at det aldrig er for sent at få en lykkelig barndom. Og tør så øjnene. Mange piver og går til psykolog over den slags. Det er ikke mig.«

Oprør med reglerne

Til gengæld havde han tidligt lyst til at lege med virkeligheden. Som dengang han klippede radioavisen sammen på en ny måde og fik narret sin far. Det nød han.

»Min søster har fortalt, hvordan jeg allerede, da vi var helt små, lukkede hende inde i et skab med brændende flyvemaskiner. Det var egentlig meget rart at høre, for så kan man ikke skyde skylden på skilsmisser og andre påtagede barndomstraumer.«

På Herlufsholm kom der yderligere luft under vingerne på knægten, der trivedes bedst med de alternative typer. Dem, der drak for mange øl, kom for sent hjem og ikke lavede lektier. Flere gange var han tæt på at blive smidt ud.

»Jeg havde det sådan, at ingen regler skulle bestemme over mig. Jeg nød at være i konflikt med systemet. Og det, du lærer på Herlufsholm, er, at du kan alt, hvad du vil. Du skal bare gøre det. Samtidig lærer du også på en kostskole at rette ind efter, hvad der giver gode karakterer. Jeg har altid haft en iboende undren og irritation, som hvorfor skal den fede kælling stå og undervise mig, når hun ikke selv kan en skid? Jeg har haft oprøret i mig, men har været kuert af min familie og min fortid og derfor opført mig nogenlunde ordentlig.«

Løgne og sandheder

Efter skolen fulgte en munter tid i militæret, hvor han med charmeklud om halsen igen fandt sammen med det skæve slæng a la rockerne fra Ballerup og damefrisøren fra Herlev. Den mystiske deling blev de kaldt.

»Jeg kan ikke få nok af forskellige mennesketyper. Da jeg skulle gøre mig kendt som kunstner, holdt jeg hver onsdag vilde fester med pornoshows og alt muligt. Det var fedt at se både hiphoppere, HA'ere og repræsentanter fra kongehuset stå ved siden af hinanden i baren.«

For Kristian von Hornsleth gik systematisk til værks, da han som færdigbagt arkitekt i 1994 hellere ville være kunstner. Der var de spektakulære fester. Senere kom navnet tværs over lærredet. Snobbe-snakke for at få projekter igennem. Plus røverhistorier for at drille wanna-be-kunstkenderne og gøre medierne glade. Som at hans mor var narkoluder og hans far alkoholiker og sad i spjældet.

Men blev de ikke sure, forældrene?

Han ryster ihærdigt på hovedet.

»Overhovedet ikke. Det er bare Kristian, sådan er han, sagde de. Jeg har altid været Guds gave til menneskeheden, selvom de blev lidt trætte af det. Hvis folk kommer og lader som om, at de er kunstkendere, kan jeg godt finde på at fylde dem med løgn. Men i dag har jeg sagt sandheden, fordi du tager det alvorligt.«

Vi taler lidt om hans malerier. Hans udtryk. Det er aggression, men på en positiv måde, understreger han.

Han rejser sig pludselig.

Sætter sig ved pianoet og lader fingrene danse. Hårdt, men smukt.

»Alle de steder, hvor jeg bor, har jeg et klaver. Det er ligesom at have sex, jeg spiller, og derefter har jeg det godt. Min aggression er ikke negativ. Kan man tale om positiv aggression? Jeg ser det som et opråb, kom nu for helvede, der er mere i livet end at sidde i en kontorstol.«

jette.carlsen@jp.dk